

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 80 К 118710 25 КвЛз
Бањалука, 19.05.2025. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Даниеле Миловановић као предсједнице вијећа, Светлане Марић, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића и Весне Антонић као чланова вијећа, уз учешће записничарке Ање Давидовић, у кривичном предмету осуђеног Д.Г. због кривичног дјела оштећење повјерилаца из члана 254. став 3. у вези са ставом 2. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђеног, адвоката Огњена Авлијаша из Бијељине, против правоснажне пресуде Окружног суда у Бијељини број 80 К 118710 24 Кж 2 од 25.10.2024. године, у сједници вијећа одржаној дана 19.05.2025. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се као неоснован захтјев за заштиту законитости.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бијељини број 80 К 118710 23 К 2 од 01.04.2024. године, оптужени Д.Г. је оглашен кривим због кривичног дјела оштећење повјерилаца из члана 254. став 3. у вези са ставом 2. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 64/17, надаље: КЗ РС) и за то дјело осуђен, на основу истог законског прописа и примјеном члана 43, 46. став 1., 52. став 1., 53. став 3. и 54. став 1. тачка 5) истог законика, на казну затвора у трајању од 1 (једне) године. Истом пресудом је оптужени обавезан да накнади трошкове кривичног поступка у укупном износу од 3.965,68 КМ. У жалбеном поступку је пресудом Окружног суда у Бијељини број 80 К 118710 24 Кж 2 од 25.10.2024. године, одбијена жалба браниоца оптуженог и потврђена првостепена пресуда Основног суда у Бијељини број 80 К 118710 23 К 2 од 01.04.2024. године.

Против пресуде Окружног суда у Бијељини број 80 К 118710 24 Кж 2 од 25.10.2024. године, благовремено је захтјев за заштиту законитости (надаље: захтјев) поднио бранилац осуђеног, адвокат Огњен Авлијаш из Бијељине, због повреде Кривичног законика, са приједлогом да Врховни суд Републике Српске захтјев уважи и побијану пресуду преиначи тако да осуђеног ослободи од предметне оптужбе и одлучи да трошкови поступка падају на терет буџетских средстава.

Захтјева је заједно са предметним списима достављен на одговор Републичком јавном тужилаштву Републике Српске, сходно члану 353. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, надаље: ЗКП РС). Републичка јавна тужитељица Светлана Бијелић је у одговору на захтјев оспорила његову основаност и предложила овом суда да по основу члана 355. ЗКП РС, захтјев одбије.

Суд је испитао повреде закона на које се подносилац у захтјеву позивао, сходно члану 354. став 1. ЗКП РС, имајући у виду и наводе одговора на захтјев и стање предметних списа, па је утврдио да је захтјев неоснован и одлучио као у изреци ове пресуде из разлога који слиједе.

Захтјев за заштиту законитости је поднесен против правоснажне другостепене пресуда због повреде Кривичног законика, по којем основу је била изјављена и жалба браниоца на првостепену пресуду.

Поведа Кривичног законика у захтјеву није конкретизована и није доведена у везу са неком од одредаба члана 312. ЗКП РС, које прописују шта представља ову повреду. Међутим, из цјелокупног образложења захтјева произлази став подносиоца захтјева да је побијаном пресудом погрешно прихваћен став првостепеног суда да дјело, због којег је оптужени оглашен кривим изреком првостепене пресуде, представља кривично дјело оштећење повјерилаца из члана 254. став 3. у вези са ставом 2. КЗ РС, чиме се упућује на повреду Кривичног законика из члана 312. тачка а) ЗКП РС. Ову тезу бранилац у захтјеву аргументује тиме што закон не прописује нехатни облик извршења предметног кривичног дјела и што је директни умишљај једини облик виности (кривице), са којим учинилац овог кривичног дјела може предузети радњу његовог извршења, што је посве прихватљиво, али притом неосновано сматра да овај облик виности није утврђен и да је његов изостанак у чињеничном опису дјела морао довести до ослобађања оптуженог од предметне оптужбе, налазећи да је „циљ да се изигра повјерилац материјалноправна категорија прописана чланом 32. и назива се директни умишљај, а не представља чињенично питање“, како се то у захтјеву дословно наводи.

Изнесени став подносиоца захтјева није основан. Умишљај јесте облик виности са којим се у правилу може извршити кривично дјело и као такав је прописан (као директни и евентуални) у општем дијелу КЗ РС (члан 32.) у оквиру општих одредби о кривичној одговорности, што не значи да овај институт материјалног кривичног права не представља чињенично питање у сваком кривичном предмету. Тако је и у конкретном предмету било нужно утврдити, поред тога да ли је учињено предметно кривично дјело и да ли је учинилац тог дјела урачуњив и вин, тј. крив за његово учињење, при чему се урачуњивост учиниоца претпоставља (узима као утврђена уколико не буде супротно доказано), док се виност не претпоставља и увијек се доказује.

Уз то подносилац захтјева губи из вида да је побијаним пресудама утврђена намјера оптуженог (коју захтјев означава као циљ) да изигра оштећено предузеће као свог повјериоца, са којом је предузео описане преварне радње (које се односе на продају некретнина свог предузећа предузећу свог сина и околности под којима је та продаја извршена) и да та намјера у себе укључује поступање осуђеног као учиниоца дјела с директним умишљајем. Стога у чињеничном опису дјела, поред описане намјере као субјективног елемента предметног кривичног дјела, није било неопходно описивати нити утврђивати директни умишљај осуђеног. Када упућује на супротан став,

подносилац захтјева очигледно губи из вида да је овај облик виности осуђеног утврђен као саставни дио намјере са којом је предузео инкриминисану радњу и њоме проузроковао штетну последицу за оштећеног повјериоца. Како је у чињеничном опису дјела, за које је осуђени оглашен кривим изреком првостепене пресуде, наведено и да је осуђени знао да је његово предузеће неспособно за плаћање, кад је предузимао радње на продаји некретнина предузећа у намјери да изигра и оштети повјериоца, као и да је за оштећено предузеће наступила знатна штета због немогућности наплате потраживања у износу од 80.039 КМ, такав чињенични опис дјела садржи све битне, објективне и субјективне елементе кривичног дјела оштећење повјерилаца из члана 254. став 3. у вези са ставом 2. КЗ РС, како је дјело правилно правно квалификовано првостепеном пресудом и та квалификација правилно прихваћена другостепеном пресудом, то се с тим у вези неосновано оспорава законитост ових правоснажних пресуда.

Када тврди супротно подносилац захтјева полази од погрешне тезе да питање виности и намјере изигравања или оштећења повјериоца, није чињенично већ правно питање, губећи из вида да се ради о једном од два субјективна елемената предметног кривичног дјела из члана 254. став 2. КЗ РС и да су сви објективни и субјективни елементи бића овог кривичног дјела, наведени у његовом чињеничном опису, те су били и предмети доказивања, као и проузрокована знатна штета као последица која је одредила тежи облик дјела, прописан ставом 3. члана 254. КЗ РС.

Како је у чињеничном опису предметног кривичног дјела наведено и да је у инкриминисаном периоду осуђени знао да је његово предузеће постало неспособно за плаћање, то за овај предмет није релевантна судска пракса на коју захтјев указује, јер је изостанак управо наведеног битног субјективног елемента кривичног дјела из члана 254. став 2. КЗ РС, довео до ослобађања оптуженог од оптужбе да је учинио ово кривично дјело у предмету Окружног суда у Бијељини број 80 0 К 072890 17 Кж.

Подробно изнесене аргументе захтјева, којим се оспорава правилност закључака првостепеног и другостепеног суда да је изведеним доказима несумњиво доказано да осуђени није предузео предметне радње продаје некретнина под описаним околностима, у намјери да изигра или оштети повјериоца, овај суд није могао узети у разматрање, јер се њима побија утврђено чињенично стање, што није законски основ за изјављивање захтјева за заштиту законитости као ванредног правног лијека. Повреда Кривичног законика као основ за подношење захтјева, подразумијева да су правоснажном пресудом потпуно и правилно утврђене све чињенице, одлучне за постојање кривичног дјела и кривичне одговорности осуђеног као учиниоца тог дјела, али да на тако утврђено чињенично стање нису правилно примјењене одговарајуће одредбе КЗ РС, што је подносилац захтјева очигледно изгубио из вида, како је то правилно констатовано и у одговору на предметни захтјев.

По основу свега наведеног, суд је утврдио да побијаним пресудама нису учињене повреде Кривичног закона на које се захтјев позива, па је одлучио као у изреци ове пресуде, на основу члана 355. ЗКП РС.

Записничар
Ања Давидовић

Предсједница вијећа
Даниела Миловановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић

